

Hoofdstuk VI

Januari! Het is Nieuwjaar!

In de winter is het goed aan de zomer te denken. Immers de nieuwe zon stijgt hoger boven de aarde; haar banen in de ochtend worden goudener; dieper van licht is de hemel, waarin de avond zinkt. Dit is de vreugde van het nieuwe jaar: de stijgende zon en de diepten van het licht in de hemel.

Een sterkend fluïdum gaat er uit over de aarde, spannender worden de krachten. De mens ziet de akker aan en hem grijpt de lust tot de nieuwe arbeid. Want er is te ploegen en straks is er te zaaien; er is het wachtende werk en het lachende leven op de akker.

In later maanden zal hij denken aan de oogst, aan de lust, die het hart groot maakt en de leden spant; hij kent de vreugde van de opgang.

Jan Derks staat op een heuvel en blikt over de strekkende velden.

Hij volgt het licht in zijn stijgend en meet de lengte der voren.

De gedachte aan die wachtende arbeid heft hij blij omhoog in zijn hart. Hij, de zoon van het land! Ligt de akker onder een wade van sneeuw of onder de stormende wolken van regen? Hij gaat en meet én verheft zich, onwankelbaar door de zekerheid van de lengende dagen.

Het is Nieuwjaar!

Met het oude heeft hij afgerekend in de stille, onmetelijke nacht, die de grens was van twee getijden. Hij heeft gestaan op de kentering, ziende naar het voorbij, zijn geheven handen hebben de duisternis afgewezen toen zijn ogen het licht gezocht hebben.

Daarna is hij geschreden over de grens en het nieuwe licht voor hem, onbekend, ondoorgrondelijk en onpeilbaar. Het verontrust Jan Derks niet! Want het stijgende licht heeft zijn hart groot gemaakt en zijn leden sterk.

Jan Derks daalt van de heuvel af. Zijn gedachten hebben zich vermenigvuldigd. Hij, de man van de natuur, heeft een les op die heuvel gehad! Zijn ziel is bewogen. Hij buigt de stoere kop recht tegen de wind en worstelt voort langs de veldweg die naar het "Weidehuis" voert. Klokketonen wervelen aan op de windvlagen. Straks zingt hij met de gemeente zijn eerste psalm in het nieuwe jaar.

*Vergeefs op bouwen toegelegd;
Vergeefs, om 't huis voltooid te zien,
Gezwoegd, gezweet, o arbeidsliên,
Zo God Zijn hulp aan 't werk ontzegt.
Vergeefs, o wachters, is uw vlijt,
Zo God niet Zelf de stad bevrijdt.*

*Vergeefs van 's morgens vroeg geslaafd
Tot 's avonds, en het brood der smart
Gegeten, met een angstig hart;
Vergeefs den gansen dag gedraafd
God geeft het, hoe een ander schraap'
Dien Hij bemint, als in den slaap.*

(Ps. 127: 1,2)

Zo is Jan Derks nog nóóit het nieuwe jaar begonnen. Hij wéét het vanmorgen, dat hét donker voor hem voorbij is. Hij kent de vreugde van deze tijd, waarop hij weet dat de lente zo gauw volgt.

Jan Derks, de goddeloze, het duvelsmens van Zandwijk, zit met Gods volk onder 's Heeren Woord.

Een arm volk, een sjilpende hoop, maar veilig in de Heere, als de vogels in de top van de bomen. Als de koude feller wordt, troosten ze elkaar.

"De zon klimt hoger," zegt de een, en de ander vertelt, dat hij "de vlier in knop heeft zien schieten" en een "hazelaar heeft zien bloeien". Jan Derks voegt er aan toe, om de moed nog meer te sterken," dat in de hoge populier op de heuvel", vanmorgen een vogel gezongen heeft

en het hart van dit volk verstaat Jan Derks nog meer dan hun verstand. Zij zien véél verder dan de weide velden. Zij blikken hóger dan de top van die hoge populier. Het geloof blikte in de hemel! En hij ziet: "De Opgang uit de hoogste!"

De tijd gaat voort! De dagen beginnen te lengen. De avond nadert. Over de heide hangt een ijle nevel, waar het laatste licht van de zon doorheen zeeft. Het legt zilveren glansen om de tere paars-bruine twijgjes van het elzenhout dat op de wallen tussen de akkers groeit. Een bewogenheid gaat door dat jongen hout, waaraan de knoppen langzaam zwellen, alsof Gods Hand er strelend over gaat. Hoog in de lucht drijven wat veren-wolkjes, die langzaam rood aan gloeien met fijne, lichtende randen. Een buizerd, groot en donker, scheert speurend over de heide landen, met grote tussenpozen de machtige vleugels even uitslaand, een geruisloos zeilende schaduw, die wendt en keert.

Achter het elzenhout langs het pad, tjokkeren voorzichtig een paar fazanten. Een "witstaart" huppelt weg, de lange oren gespitst. De hond van boer Horst blaft, ver weg. Het maakt de stilte nog dieper.

Voor de tijd van het jaar is het zacht weer. 't Lijkt wel een vroeg voorjaar te worden. Jan Derks zit op het elzenwalleke. Hij kauwt op een stuk brood dat hem schijnt te smaken. Rob zit naast hem, de verstandige kop naar hem opgericht, de ogen begerig, de bek fel en onfeilbaar toehappend, als hij hem een stuk van zijn brood toewerpt. "Heere," zegt Jan Derks: "Gij zegent mens en beest en doet Uw hulp nooit vruchtloos vergen." Brave hond! Beste Rob! Hij voert de rest van het brood aan het dier op. Hij schijnt zich daar geheel in te verdiepen. Maar hij luistert gespannen. Nu verneemt hij voetstappen, dichtbij. Het zand ritselt onder de voet. Het komt nader! Brave hond! Nu heeft de baas niet meer. Het is stil in de lucht. De avond valt snel!

"Goedenavond Jan Derks! Wat zit je hier in je eentje te dromen?"

"Goedenavond Piet Vaasen, kom je nou pas van je werk?"

"Ja, 't is zulk mooi weer dat je wel aan 't werken wilt blijven!"

"Zo is het!"

"Ik heb je gister gemist Jan, op de vergadering van de georganiseerde landbouwarbeiders?"

"Dat kan Piet!"

"'t Is toch ook van belang, zou ik denken?"

"Dat kan ik zo nog niet inzien".

"Ik hoor het al, jij bent een vrijgezel en weet nog van de narigheid niet veel af."

"Luister eens Piet, ik kan daar niet aan mee doen. Wij hebben God verlaten en dat stoppen wij niet met wat bonden, ook al zijn 't Christelijke. Ze willen God het werk uit handen nemen en zich eendrachtig vrijmaken van Zijn hoog Bestuur. Het is allemaal duivelswerk!"

"Jij bent ook altijd tegen de draad in!"

"Daar heb je gelijk in Piet, zo neem ik het bij mijzelf ook altijd waar."

"Je bent een vreemd mens, Jan Derks. Vroeger stak je de vuist naar God en naar de kerk en nu doe je niets anders dan de vrome Piet spelen."

"Je zegt het niet goed Piet. Vroeger had ik mijn vuisten gebald en nu heb ik ze leren vouwen."

"Dus je denkt er met bidden alleen te komen? Je weet toch wel dat bidden en werken samen moeten gaan?"

"'t Is maar wat je onder werken verstaat!"

"Moet de toestand van de arbeiders dan altijd zo blijven? Een hongerloon, en moeten de boeren rijk worden van ons zweet?"

"Ik heb je daar vroeger nooit over horen klagen, Piet. Is dat nu ineens zo gekomen nu die vent daar aan het praten is geweest? Ik ben bang dat ik te veel werk en te weinig bidt."

"Je bent gek, Jan Derks! Eerst liep je zonder godsdienst naar de hel en nou zal je d'r wel vroom inkomen."

"Net zoals je het zegt, Piet Vaasen, zo is het! Zal ik je zeggen hoe ik het voel?"

"Nou?"

"Dat ik liever met God omkom, dan dat ik met de wereld behouden wordt!"

"Oooo! Wat ben jij toch een spotter! Je kunt toch met God niet omkomen, Jan?"

"Nee, net niet, daarom hou ik me ook maar bij Hem! Doe jij het maar met je bond!"

"Maar Jan, is het dan geen hongerloon dat wij hebben?"

"Verdiene doen we niets, wij krijgen ons bescheiden deel. De een meer, de ander minder.

Maar als wij het nu aan God overlaten, zo als Hij denkt dat het goed is, dan hebben wij altijd genoeg! En als wij het gaan zeggen dan hebben wij altijd tekort.”

“Met jullie is geen praten! Verga dan maar van de honger, uilskuiken!”

“Je leert 't al aardig Piet Vaasen, en dat na zo'n eerste les.”

“Nou ja, 't woord kwam er per ongeluk uit bij mij. Jij was ook niet zo'n beste.”

“Nee Piet, dat was ik net niet.”

“Nou je hebt altijd alleen aangerommeld, tob maar door. Wij redden 't zonder jou ook wel.”

“En zonder Hem, denk je ook?”

“Je bent nu zeker net als Gijs Leune, ook al tegen de verzekering, hè?”

“Ook dat nog Piet Vaasen.”

“Bah, Jan Derks ik spuug van die groenekerkeslui!”

“Je spuugt maar hoor Piet. Pas op dat God jou niet uit Zijn mond spuugt!”

“Schaam je Jan, zulke taal te zeggen.”

“Zulke taal? De Heere zegt het Zelf! Lees maar eens de Openbaring het derde hoofdstuk.

Daar zegt God tegen de gemeente van Laodicea: “Ik weet uw werken, dat gij noch koud zijt, noch heet; och, of gij koud waart of heet. Zo dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud noch warm, Ik zal u uit Mijn mond spuwen.”

“Je moet dominee worden, Jan Derks.”

“Piet Vaasen, eens heb ik met m'n vuisten de Bijbel dichtgeslagen, maar God heeft 'm uit genade weer opengedaan en nu wil ik het ook maar bij de Bijbel houden.”

“En dan de boeren dan laten zwieren van ons geld?”

“Och Piet, de Heere zegt tegen ons: “Ik raad u dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt.”

“Hou je mond maar met je vrome Bijbelteksten. Onderkruipers zullen wij wel te pakken weten te krijgen. Jij en die hele vrome troep daar in dat groene kerkje. Wacht maar Jan Derks!”

Piet Vaasen stapt nijdig weg zijn driftige stap verflauwt en Jan Derks is weer alleen.

't Is donker geworden, op dat eenzame pad buigt Jan Derks zijn knieën en klaagt zijn nood aan de Heer: “Ach Heere, “ smeekt Jan Derks,”Wilt U mij eens zeggen wat ik doen moet? Ik heb zo weinig verstand. Laat ik mij toch geen lasten opleggen te zwaar om te dragen. Maar U weet dat ik niks doe wil wat U niet goed vindt.”

't Is doodstil in de natuur! Rob vind dat zijn baas maar raar doet tegenwoordig. Maar schoppen krijgt hij niet meer. En dan is het allang goed! Zo denkt Rob erover, maar een hond kan alles ook zo niet zeggen. Als Jan Derks opstaat om verder te gaan, is hij tot tranen toe bewogen. Zou een mensenkind niet, als God tot hem spreekt?

“Welgeluk zalig is de man die niet wandelt in de raad der goddelozen, noch staat op de weg der zondaren, noch zit in het gestoelte der spotters”, (Ps.1).

Zie dat is een antwoord waaruit Jan Derks wegwijs is geworden.

Jan Derks gaat met de lamp van Gods Woord langs het donkere veldpad huiswaarts.

*“Merk op mijn ziel wat antwoord God u geeft,
hij spreekt gewis, tot elk die voor Hem leeft.”*

Hoor! Jan Derks zingt en zingend gaat hij de hoeve van Gijs Leune binnen.

Of die Gijs Leune blij was met Jan Derks! Dat is me daar een avond geworden!

De spreker van gisteravond heeft het met ene klap op de lessenaar uitgebulderd: “Laat die ouwe wijven maar bidden, met een boekje in een hoekje. God roept ons op het terrein van het Maatschappelijke Sociale leven, en wij? Wij antwoorden als we zingen: “Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht.”

Hij heeft het gezegd!!

In de hoeve van Gijs Leune wordt het beleefd!

Daar is verschil tussen!!!

En zij behoeften er geen avond voor te praten.

Hij geeft het Zijn beminden als in de slaap!

Zo de winter is vergleden!

En weer is het de lentezon die het land koestert. Wonderschoon en vol onophoudelijke afwisseling is dat land.

Daar liggen als de ontelbare ruiten van een reuzen schaakbord de aardappelvelden en de golvende korenakkers, terwijl de met heide en brem gefestonneerde zandwegen van hoeve tot hoeve voeren.

Zo kan met daar gaan, van verbazing tot verbazing! Overal ziet men nog de dichte houtwallen als perceelsafscheidings en van het vroege voorjaar af, als de Sleedoorn zijn ijle boeketten exposeert en de wilde kers de geurige trossen opent, zijn deze wallen van grote bekoring. Daarbij is ook de geweldige bloemenpracht langs de wegen en bermen. Het kruiskruid, fel geel, dat de randen der wegen als met goud omzoomt, de plekken kamille of duizendblad met witte bloempjes. De zachtgolvende terreinbeweging is dat, wat men overal weer terugvindt en die zich zelf voort schijnt te zetten in de rieten daken der oude boerderijen. Zelf de wagenloods, die tegelijk ook paardenstal is, heeft iets van dezelve lijnen. Hier buigt het wat vooruit, dan wijkt het iets terug, daar rijst het dak weer omhoog om tenslotte, naast de kamer, die wel een "de beste" wordt genoemd, maar hier buiten straat, weer zacht omhoog te hellen.

Ach 't is zo'n mooi land, dat land rond Zandwijk.

Over de zandweg ver buiten de kom van het dorp wegglipt tussen de donkere dennenbossen, hobbelt en stoot de wagen, door diepe karrensporen. Jan Derks heeft de leidsels slap in de hand, zijn bruintjes trekken evenwel het vrachtje voort.

Een boerenarbeider gaat Jan Derks voorbij, zonder de groet te beantwoorden die hem gebracht wordt. Zo gaat het telkens. Dag in dag uit! Niemand van de boerenknechts schijnt Jan Derks meer te kennen. Een onderkruiper groet men niet.

Jan Derks is niet solidair!

Daarom zullen ze hem dood zwijgen. Geen groet en geen woord! Men is in deze tijd voor of tegen. Zo is het!

Er is een vloedgolf van socialisme over het land getrokken. Eerst zijn het de steden geweest die er door beroerd zijn, langzaam aan de grote dorpen en eindelijk heeft de rode golf ook de stille Zandwijk bereikt. Eén spreekbeurt van een der leiders is voldoende geweest om de harten der boerenarbeiders voor de nieuwe idealen te winnen. De spreker is er zelf verwonderd over geweest.

Dat had hij niet behoeven te zijn, indien hij het getuigenis van Gods Woord geloofd had, dat het mensenhart ontstekend als een poel van ongerechtigheid en ontevredenheid.

Toen is er de Christelijke-sociale actie achteraangekomen en heeft het vredege dorp in twee kampen verdeeld.

Jan Derks staat daar als éénling!

Zo is Jan Derks, ondanks dat hij veranderd is, een éénling gebleven. Beide partijen hebben hem uitgestoten. Jan Derks is "aller afschrapel" geworden!

" 't Zijn geweldige woorden die de Apostel schrijft, Jan," heeft Gijs Leune gezegd: "Maar het zij verre van mij dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onzes Heeren Jezus Christus, door welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld" (Gal. 6:14).

Jan Derks, die naar de hemel heeft leren kijken, wordt met Christus gekruisigd, omdat hij Gods weg moest gaan.

Dat heeft Jan Derks allemaal niet geweten toen hij het kruis van Christus op mocht nemen. De meesten willen wel achter de kruisdragende Jezus gaan. Naar 't kruis kijken!!

Maar dragen? Het kruis dragen? Dat is hun te machtig. Daar zien zij geen heil in.

Jezus maakt Zijn volk tot kruisdragers. Eén plante met Hem, in de gelijkmaking Zijns doods. Dat is een ere!!

Maar dat weten de kijkers niet. Voor die is het een schande! Wie kruisdrager is gemaakt, is tegelijk de werelds gekruisigd. Jan Derks kan niet anders! Dat is genade!

Hoe is het mogelijk, dat dat genade is? als het geen genade was, dan had Jan Derks het allang afgelegd.

Is dat een leven voor een mens? Wie kan dat uithouden?

..."Vader, Ik bid niet voor die van de wereld zijn, maar voor die Gij Mij gegeven hebt"... daar ligt het geheim van "volhouden". Van het "volharden" tot het einde.

Soms wankelt een mens wel eens onder het kruis. Dat is geen schande! Dat deed Jezus ook naar Zijn menselijke natuur.

“Geloof me, Leune,” zei Jan Derks op d avond van de dag dat hij met e wagen naar het verre aardappelland is geweest, “soms word ik er moedeloos onder.”

“Dat kan, Jan,” zegt Gijs Leune, “ik hield er maar mee op als ik jou was; je word met ere bij die lui ontvangen.”

“Nee, Leune, daar denk ik niet aan, maar ik word moedeloos omdat ik de dingen die ‘k vanavond toen ik op de boerderij terugkeerde mij zo aangegrepen hebben.”

“Wat dan, Jan?”

“Wel, daar is mij zo’n kerel van de brandverzekering bij de baas geweest en daar is hij me tóch in de brandassurantie gegaan.”

“Wat zeg je daar, Jan? in de brandassurantie? Streuvels in de brandverzekering?”

“Ja Leune, hij heeft ‘t mijzelf gezegd. Die vent heeft lang met hem gepraat, maar hij had het zo netjes uitgelegd, dat hij vond, dat ‘t een zegen was van God en nu ziet hij er een middel waarvan de Heere Zich bedienen wil.”

“Dat is kras! Maar ik ga direct na het afvoeren naar hem toe. Daar moet ik ‘t mijne van weten. In dien het mogelijk ware,” zucht Leune, “en ze zouden de uitverkorenen nog verleiden.”

Een zucht stijgt op uit het hart van Gijs Leune: “Heere,” steunt hij:

*“Geeft ‘t wild gediert, dat niets in ‘t woën ontziet,
De ziele van Uw tortelduif niet over”*

Werpt Streuvels het kruis af? De wereld wordt bang! Het ganse schepsel zucht als in barensnood zijnde. De beukhamer van de duivel slaat rond. Hij weet, dat hij nog een kleine tijd heeft.

De nalezing is al begonnen. ‘t Koren wordt ingezameld. ‘t Kaf begint te waaien, weg...wèr weg...de toorn Gods tegemoet.

‘t Koren! Ach dat koren! Dat tere, zwakke koren.

*“Simon, Simon, zie de satan heeft ulieden zeer begeerd om te
ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet
ophoude.”*

Kruisdragers kunnen wel wankelen, maar niet bezwijken! Zij worden gedragen, mét hun last! Als ik zwak ben dan ben ik machtig door Christus Die mij kracht geeft. Het kruisdragen moet men léren!

De klompen klotsen uit in ‘t voorhuis. Gijs Leune is aan de stap te kennen. Zijn stap dient hem aan.

“Goedenavond.”

‘t Is stil.

Daar zit een wenende Dorus Streuvels. De Heere is de duivel voor geweest. En Gijs Leune ook!

“Wel Dorus, hadden ze je bijna in de strik?”

“Ik ben er van geschrokken, Dorus! Maar hoe is het nu, ben je aan de verkeerde kant gevallen?”

“Een klein uurtje, Gijs!”

“Een klein uurtje?”

“Ja, ik had me glad over laten halen. Het leek zo gewoon, dat ‘k er als vanzelf in toestemde, eer dat ‘k er op bedacht was. Er was geen praten tegen. En mijn boeltje woog mij zo zwaar. Ik zag ‘t al branden. Als ze maar zeggen, “Dorus jongen, ‘t kon wel eens op een onweersbui uitlopen”, ik wist mij dan soms geen raad. En zo was ‘t vanmiddag weer toen die verzekeringsagent kwam praten. Ik had al zoveel angsten uit gestaan, dat de vrucht rijp werd door zijn praten. Anna was het er ook mee eens, en zo zat ik er aan eer ik het wist.”

“Jong toch, ‘k zal je er niet om aanvallen hoor. Maar toen?”

Gijs Leune trekt aan zijn pijp en merk eerst nu dat deze is uitgegaan. Hij steekt er opnieuw de brand in, verschikt zich, als om daarmede Streuvels uit te nodigen verder te gaan.

“Terwijl ‘k naar de deel loop, is ‘t net of mij iemand zomaar zegt: “Dorus, als God nu uw hele boeltje spaart en Hij treft u met Zijn bliksem, wat doet u dan met uw polis?...” Kerel Gijs wat schrok ik daar van! ‘t Werd mij opeens glashelder. Ik keerde mij om en loop naar Anna en ik zeg’ “Anna, geef mij eens gauw de schoenen en een snee brood, want ik moet die vent na.”

“Die vent na?” zeg Anna.

“Ja wis en zeker, o vrouw. God heeft mij een les geleerd,” en toen vertelde ik het haar.

“Ja” zegt ze,” Dorus dat is ook zo.”

Ik ben de man op de fiets gaan zoeken. Ik trof hem bij de weg op ‘t kruispunt bij Diewerse.

Die was met hem aan de praat. Ik zeg “een ogenblikje, meneer”.

“ik zal je voor ik dat stukje tekenen wil vragen, of mijn hofstee nou eens niet door brand wordt verwoest, maar ‘t behage God mij zelf te treffen met Zijn bliksem, wat geeft mij dat uw polis? Kijk, meneer, dat had ik vergeten te bedenken, maar dat heeft mij de Heere vanavond eventjes geleerd. En nou heb ik maar besloten, mij bij het oude te houden. Wie God bewaard is wel bewaart, en buiten God is ‘t nergens veilig.”

De man zei niets, was sprakeloos en Diewerse glimlachte.

“Zo,” zei Gijs Leune, “wat is God toch een goedertieren Wezen voor Zijn volk.

“Zie Gijs, daarom moest ik zo wenen. Wat een dwaas ben ik toch.”” Ja, Dorus, toen ik hier heen kwam, kwamen mij die woorden mij zo in gedachten die de Heere zei tot Zijn jongeren en speciaal tot Simon Petrus:

*“Simon, Simon de satan heeft u zeer begeerd om te ziften als de tarwe,
maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude.”*

“Precies Gijs en daarom alleen zal de kerk staande blijven.”

“Om ‘t Eeuwig Welbehagen, Dorus! En anders kan ‘t ook niet. Wel te rusten hoor.”

“dag Gijs!”

‘t Was ‘s morgens al te zien geweest. Dikke, zware koppen aan de gezichtseinder. ‘s Avonds was het begonnen. Eerst héél ver weg, rommelend, kort op elkaar. Maar het kwam opzetten, met ijzingwekkende zekerheid.

De boerenmensen waren in diepe rust verzonken. Morgen wekte hen de dag weer vroeg. Zo vond het onweer hen. Vlak boven het dorp woedde het, hevig en zwaar.

De Leunes zijn opgestaan. Er zijn ook plichten! Leune kijkt met zorg naar de lucht, die geen ogenblik vrij was van het flitsende licht. Een half uur ongeveer duurde het. Toen dreef het af. Een koele regen viel. Alles en allen herademden. De volgende dag was weer even drukkend. Wat later dan gewoon gaat men naar bed. Jan Derks zit wat bij de Leunes te babbelen. Bij het naar bed gaan hoort men het in de vete rommelen. Leune schenkt er niet zoveel aandacht aan.

Moe van de dag, die warm is geweest, slaapt hij direct. Misschien... hij kan het later niet navertellen... heeft hij een uur of langer geslapen, toen hij wakker werd doordat iemand ruw en heftig aan zijn arm schudde.

Leune schrikt omhoog! Voor het bed staat Jan Derks. In zijn hand de zaklamp.

“Vooruit Leune, vooruit! Uit je bed mensen. De hele plaats brandt. Er uit!”

Jan Derks schreeuwt met een schorre, overslaande stem. Dan rent hij weg.

In een ogenblik staan Gijs Leune en zijn vrouw naast bed. In pikke donker. Leune ontsteekt de olielamp. Geen onweer! ‘t Is zelfs vrij stil.

Op de tast kleed Leune zich aan, en stoot de deur open. Een scherpe rook lucht komt hem tegen. Dan rent hij de schuur door naar buiten.

Overal vuur opeens.

Zwarte, lange vlammen slaan in de volle breedte van de hoeve er uit.

Machteloos, lam van schrik, staan zij te kijken.

Jan Derks loopt de stal in en uit, geholpen door Dienneke. Dan draaft Gijs Leune mee, en probeert, terwijl zij haast stikken van de dikke, walmende rook,. De beesten los te snijden.

Twee koeien die op kalven staan, en de twee paarden en ook de varkens.

De vlammen slaan aan alle kanten naar buiten. het loeien der koeien en het angstige gehinnik der paarden, klinkt boven het rumoer uit.

Daar rennen zij naar buiten, een wilde angst jaagt hen voort. Ze zijn gered!

Met besmeurde gezichten komen Gijs Leune Jan Derks met Dienneke naar buiten.

“Het spul is niet meer te redden, vrouw,” zegt Gijs Leune.

“Wat een zegen,” zegt ze gelaten, “dat de andere beesten in het land zijn.”

Plotseling strekt Leune de arm in de richting van het “Weidehuis”.

“Jan,” zegt hij, “nu is ’t ook om uw huis te doen.”

’t Begint te roken, en even later slaan de vlammen er al uit. In het kurkdroge dak vinden ze gretig voedsel. Alles is weldra één vlammenzee. De vlammen slaan naar buiten, rood en dreigend.

“Ach Heere,” zucht Gijs Leune, “geef ons de kracht om dat te dragen. Leer mij geloven, dat U wijs bent en goed. Ook nu!”

Een woordeloos gebed!

Dan valt vrouw Leune tegen een bongerdboom. Gijs Leune dekt haar met zijn jas. Zij is bewusteloos.

De hele omtrek is verlicht! Alles kraakt! Met donderend geraas stort het dak in. Wéér kraakt het. Het woonhuis zakt als ’n kartonnen bouwdoos in elkaar.

Er is niets te beginnen. Geen spuit is er te zien. Défêct!! Alles, alles wordt een prooi der vlammen. Alleen het tuighuis blijft staan.

Toen de morgen haar gulle licht over de verwoesting bundelde, leek het of zij spotte. Een puinhoop hier, een puinhoop dáár! Niets is gered, geen stukje huisraad.

De burgemeester en de veldwachter zijn er geweest. Ze hebben gekeken!

Als Gijs Leune en de zijnen met Jan Derks, in het tuighuis zitten, leest Leune met bevende stem de geschiedenis van Job.

Job die alles kwijt moest, omdat God het van hem wegnam. Tot zijn behoud!

Wanneer, even verder op de dag, Dorus Streuvels naar Gijs Leune komt zien, zit deze op een brok steen van de puinhoop van zijn hoeve. Zwiggend reikt Streuvels hem de hand. Een warme handdruk!

Dat zegt meer, dan waarover men een boek zou kunnen volschrijven.

“Hoe is ’t Gijs?”

“Geef mij een pijpje tabak van je Dorus, want die is ook verbrand. De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen. De naam des Heeren zij gelooft. Zo is het bij mij!”

“Dat is groot,” zegt Streuvels, die op een gebroken man had gerekend.

“Ja Dorus, God geeft alles op Zijn tijd en te pas.”

“Dat kan geen polis je geven jong!”

ze blikken elkaar lang in de ogen...

Jan Derks staat bij het “Weidehuis”. “Moeder,” zegt hij zacht, “nu zijn wij ons huis ook kwijt.”

Bij de Heere zijn uitkomsten, ook voor Jan Derks.

In het plaatselijk blad staat vlak onder het bericht over de brand een advertentie van de brandassurantie-man:

“De dwaasheid van niet verzekerd zijn,” staat er met grote letters in afgedrukt.

Piet Vaase heeft geknikt. Zo is het!

Maar God wil het dwaze wel tot wijsheid doen worden.

Maar dat weet Piet Vaase niet!

Dat zal wel blijken!!

“Burgemeester!”

“Plant.”

“Kijk een s, wat is dit?”

De veldwachter liet de burgemeester een tot prop gemaakte lap zien, half verkoold en sterk ruikend naar petroleum.

“Hm,” zei de burgemeester, die het voorwerp nauwkeurig bekeek.

“Kijk eens, burgemeester, nog een.”

Burgemeester en veldwachter Plant keken elkaar eens aan.

“Zo Plant,” zei de burgemeester, “dat is niet zo mooi. Dat betekend opzet. Kwaadwilligheid.”

“Ja, burgemeester, dat zijn brandhaarden.”^b

“O, juist, maar mondje dicht hoor Plant. Eerst alles onderzoeken. Maar pluis is het zaakje niet.”

Bij het voortgezet onderzoekvonden ze nog meer brandhaarden.

“Gevolg van het onweer kan het niet zijn, Plant,” zei de burgemeester, “en kortsluiting evenmin, want elektriciteit heeft de hoeve van Leune niet.”

“Dit is zuiver opzet, burgemeester.”

“Ja Plant, ik denk dat we Leune moeten arresteren.”

“Arresteren burgemeester?”

“Ja Plant, begrijp je niet dat wij met de waarschijnlijkheid rekening moeten houden, dat de nood de arme kerel gedwongen heeft. Hij zal wel goed verzekerd zijn. Dat is alles bezwarend.”

Plant staat stil. “Nee, burgemeester, aangestoken heeft Gijs Leune het niet; wie dan wèl, dat weet ik niet, maar de boer vást en zeker niet! Zo’n eerlijk en gelovig man.”

De burgemeester haalt zijn schouders op. “Dat zegt niets, Plant. De fijnsten zijn de gemeensten vaak. Blijf me, met die Christelijke broeders buiten de deur.”

Plant antwoordt niet. Zwijgend gaat hij naast de burgemeester in diens auto zitten. De lappen worden achter in de wagen gelegd.

Gijs Leune de brandstichter? Nee dat nooit. Hij zegt het bijna hardop.

“Burgemeester.”

“Plant.”

“Wij zijn wat vergeten.”

“Vergeten?”

“Ja burgemeester, we hebben de zaak van Jan Derks niet mede onderzocht.”

“Te drommel, kerel, hoe komen we zo dom? Dank je!”

met een ruk staat de wagen stil.

Enkele ogenblikken later is het onderzoek bij het “Weidehuis” in volle gang. Maar hier werd niets verdachts gevonden.

“De brand is overgeslagen,” concludeert de burgemeester. “Dat ligt voor de hand. Zeg Plant, zie jij die Derks er niet voor aan dat hij in het complot bij Leune de hand heeft?”

“Hij was een beetje vreemd, burgemeester, maar de laatste tijd is hij vooral is hij zeer ten goede veranderd.”

“Op het dorp hoorde ik toch wel eens vreemd over hem praten.”

“Och een dorp, burgemeester. Maar last heeft toch nooit iemand van hem gehad. Hij is wat in zichzelf gekeerd. Een gesloten mens.”

“H’m, we zullen zien.”

“Wat denk burgemeester er van als we eens even bij Gijs Leune te informeerden of hij in de verzekering is?”

“Waarom, dacht jij dat hij dat niet was?”

“Ja burgemeester, zo zijn er nog meer in het dorp, die tegen de verzekering zijn.”

“Goed, we stellen even een onderzoek in. Maar zo dwaas zal die Leune wel niet zijn.”

“Goedemorgen, vrouw Leune, is uw man thuis?”

“Jawel, mijnheer de burgemeester, hij is achter in de wei bij het vee.”

“Goed, dan zal ik hem wel vinden.”

“Leune!”

“Mijnheer de burgemeester.”

“Hoe gaat het man?”

“Dank u burgemeester, dat gaat wel.”

“Zo gaat het wel.”

Burgemeester denkt, ja, dat wil ik wel geloven, een mooi nieuw spul in ’t zicht.

“Dat is zeker veel waard,” zegt de burgemeester. “overigens is alles toch verzekerd, dus is het wel zowat gedekt?”

“Neen, burgemeester, er is niets verzekerd.”

“Niet verzekerd? Och kom Leune, dat is toch te dom om van te praten?”

“Ik kan dat verstaan,” antwoordt Leune, “maar burgemeester, ik mag mij verzekerd weten van de trouwe zorg Gods. Die doet al wat Hem behaagt! Wat Hij doet is altijd welgedaan!”

“Ja maar Leune, betaald God je ook de schade van je hoeve?”

“Dat zal Hij wel weten, burgemeester. Ik ben zo gerust, want de Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd. Zie dat is mijn beleving. En nou kijk ik maar uit wat Hij doen zal.”

De burgemeester weet niets te zeggen. Het komt er zo ongeunsteld uit. Ja, daar moet voor die man toch wel een grote kracht van zijn geloof uit gaan.

“Dus u bent in niet één enkele verzekering, Leune?”

“Nee burgemeester, gelukkig nooit geweest ook.”

“ ’t is niet onmogelijk, maar ik zal niet weten wie! Dat zou toch erg zijn. Erger voor de dader dan voor mij, burgemeester.”

“Ja,” zegt de burgemeester “dat zou het ook.”

De burgemeester geeft Leune een hand en zegt: “Leune, ik hoop dat je kracht en redding in je geloof mag blijven vinden.”

“De Heere is een getrouw God, burgemeester. Hij slaat, maar wil ook helen. Wij zijn niets waardig, maar Hij doet alles om Zichzelfwil en daarom kan ik nog hopen.”

“Dag Leune.”

“Dag burgemeester, dag Plant!”

“Wat nu, Plant?”

“Ik dat ’t wel burgemeester. ’t Zou me van Gijs Leune bitter tegenvallen.”

“ ’t Is een sympathiek mens.,” zegt de burgemeester.

Dan rijden ze weg.

Als de auto bij het gemeentehuis is aangekomen, zegt de burgemeester tegen de veldwachter: “Plant, je moet Jan Derks vanmiddag even op het gemeentehuis ontbieden.”

“Hoe laat, burgemeester?”

“Om drie uur!”

Als Jan Derks tegenover de burgemeester zit denkt deze: “Wat kletsen de mensen toch, deze man is volkomen rustig. Maar ja, secuur zijn. Het moet uitgezocht worden. Da dader mag niet ontsnappen. En de eer van een vlug en goed resultaat wil hij zelfs graag hebben.

‘Zo Derks, dat ia een hele consternatie hè?”

“Ja mijnheer dat is ’t net.”

“Hoe zou het toch gekomen zijn, Derks?”

“Ik zou er geen directe oorzaak van kunnen geven.”

“Wel een indirecte?”

“Ik weet niet wat u daar mee bedoeld, geleerde woorden ben ik niet zo mee op de hoogte.”

“En je noemt er zelf ook een,” lacht de burgemeester.

Jan Derks lacht ook terug, een beetje niet begrijpend.

“Ik bedoel, zou u een aanleiding kunnen noemen, die ons op het spoor bracht van de oorzaak? Bijvoorbeeld een uitgeklopte pijp, die kan zijn gaan smeulen?”

“Nee mijnheer, ik zou niet weten, Leune en ik zijn altijd voorzichtig met vuur.”

“U bent ook niet verzekerd?”

“Nee mijnheer.”

“Waarom eigenlijk niet, Derks?”

“Omdat ik geloof dat ik de Heere er mee bedroef. Tenminste de laatste tijd denk ik er zo over, maar vroeger was ik ook niet in de verzekering omdat ik het zonde van de centen vond, daar gaan die verzekeringslui toch mee strijken.”

“Dat laatste is een vergissing, Derks, en ’t eerste is verschil van inzicht.”

Ja, ja knikt Jan Derks, precies zo is het, verschil van inzicht.

Opeens komt het gesprek net Piet Vaase weer in de herinnering. Zou dat mogelijk zijn?”

“Derks! Hoort u me niet? Ik vraag u al paar maal, u moet opletten.”

Zenuwachtig frommelt Jan Derks aan de pet, die op zijn knieën rust.

“Wat zei u dan meneer?”

Jan Derks zit nog steeds met zijn gedachten vast aan Piet Vaase.

“Waar denkt u aan, Derks?” De stem van de burgemeester klinkt streng. Jan Derks schrikt op.

“U moet mijn vragen beantwoorden, ik ondervraag u hier als hoofd der plaatselijke politie, begrijpt u?”

Het klinkt allemaal opeens zo dreigend! Daar heeft Jan Derks helemaal niet aan gedacht. Zijn denken aan Piet Vaase en het dreigende in de stem van de burgemeester is een combinatie van betekenis in zijn gedachtegang geworden.

“Kunt u mij niet zeggen, waar u zo over denkt?”

Een zware stem van de andere kant van het grote bureau.

“Aan Piet Vaase!”

Jan Derks stoot het er ineens uit.

“Piet Vaase? Waarom denk je aan hem? Heeft die wat met de brand uit te staan?”

“Nee, dat zou ik niet graag durven zeggen, mijnheer, maar Piet Vaase zei hetzelfde over de verzekering als wat u daarnet zei.”

“Oooo! Ja, ja! En wat zei hij dan wel?”

Dan verteld Jan Derks het hele gesprek. Helder staat het hem voor de geest.

“Herhaal u dat nog eens.”

“Bah, ik spuug van die groenekerkeslui!”

Burgemeester tekent het aan.

“U moet het zo precies mogelijk weergeven, hoor!”

“Jawel mijnheer, maar mijnheer denkt toch niet dat Piet Vaase de brand er in gestoken heeft?”

“Wat ik denk heeft voor u geen betekenis. Vertel maar verder.”

“Stop even Derks! Heel precies weergeven.”

“Onderkruipers, zullen wij wel weten te krijgen. Jou, en die hele vrome groep daar in dat groene kerkje. Wacht maar!”

“Nou Derks, dan kunt u gaan.”

“Mijnheer!”

“Derks?”

“Piet Vaase heeft mij nooit geen kwaad gedaan hoor. Ik zeg heel geen kwaad van hem.”

“Ik begrijp je, Derks, ga maar rustig naar huis.”

Jan Derks is de kamer uit.

Burgemeester drukt op de schelknop.

“Burgemeester!”

“Plant, haal eens gauw Piet Vaase hierheen. Mogelijk heb ik een spoor.”

“Een spoor bij Piet Vaase?”

“Ja, ga maar en haal me dat heer eens op.”

“Middag, vrouw Vaase! Is Piet thuis?”

“Nee Plant, Piet is naar de stad.”

“Sinds wanneer?”

“Vanmorgen vroeg gegaan. Hij had daar zaken.”

“Zo sinds wanneer is hij zakenman geworden?”

“Dat zijn mijn zaken.”

“Zijn dat uw zaken?”

“Ik moet naar de kippen, de beesten wachten al te lang. Dag Plant.”

“Voer u de kippen maar even af en dan mag u met mij meegaan naar de burgemeester.”

“Ik mee naar de burgemeester? Wat moet die van mij?”

“Dat zal hij jou zelf wel zeggen.”

“Dacht je dat ik als fatsoenlijke vrouw met u in uw politiekpakje door het dorp ga? Nooit!”

“Zo je bent nogal krijgshaftig van morgen. Maar ik zal u niet plagen dus ben je er op eigen gelegenheid met tien minuten. In de kamer van de burgemeester, begrepen? En anders zal ik andere spullen met u gaan beginnen.”

“Ik zal wel komen hoor. Maar niet met u!”

“Goed tot straks dan.”

“Vrouw Vaase, waar is uw man?”

“In de stad, burgemeester.”

“Waar, hoort u me niet? Vlug een beetje!”

“Hij... is bij z'n tante in de Verdeurstrate nummer 17.”

“Wat doet hij daar?”

Vrouw Vaase barst in tranen uit.

“Een glas water Plant.”

“Jawel burgemeester”

“Zo drinkt u maar eens,” zegt de burgemeester, “dat blust het binnenbrandje wel.”

Vrouw Vaase verslikt zich bij dat woord “binnenbrandje”. Ze kijkt de burgemeester even aan en ziet in een paar spottende ogen.

“Heeft u nog petroleum in de kan?”

Vrouw Vaase ondergaat haar tweede schrik.

“Kom vrouw Vaase, of is alles verbruikt?”

Vrouw Vaase begint nog jammerlijker te huilen.

“Hebt u ’t warm vrouw Vaase?” de stem van de burgemeester klinkt wat honend.
 “...Zo,” dreunt opeen de stem van de burgemeester. “En nu gauw, vertel me alles wat ik al weet, maar ik wil het uit uw mond horen! Kom, een beetje vlug alstublieft.”
 En dan komt het hele verhaal eruit. Piet Vaase heeft uit wraak de brand in de boerderij van Leune gestoken.
 “Dat is een meevaller,” heeft hij bij zijn thuiskomst gezegd, “dat zijn twee vliegen in een klap.”
 “Prachtig,” zegt de burgemeester, “Vrouw Vaase, uw getuigenis stelt uw man in staat van beschuldiging van opzettelijke brandstichting uit wraakneming. Dat zal hem zwaar worden gerekend. U blijft voorlopig in hechtenis.”
 “Och, mijnheer de burgemeester, ik kan toch die vijf bloeden van kinders niet alleen laten?”
 “Heb u vijf kinderen thuis?”
 “Ja, mijnheer, och laat u mij gaan?”
 “Daar had u eerder om moeten denken en uw man van zijn kwaad terug moeten houden. Nu, ik zal u laten gaan, op voorwaarde dat u de huishoudelijke zaken regelt en er met niemand over spreekt, totdat uw man hier is. Morgen meldt u zichzelf voor het arrest.”
 “Maar dan moet Piet een boodschap hebben.”
 “Geloof me, vrouw Vaase, die zal hij hebben hoor, eerder dan hij lief is! Dag vrouw Vaase!”
 “Dag burgemeester.”
 Snikkend gaat ze heen, thans wel begeleid door de veldwachter.
 Eer de avond er is heeft Piet Vaase in de kamer van de burgemeester een volledige bekentenis afgelegd.
 In de krant stond het volgende te lezen:

Hevige boerderijbrand te zandwijk

In de afgelopen nacht woedde in de boerderij van G. Leune een hevige brand. Het gelukkige weinige vee in de stal kon worden gered, evenals de bewoners zelf. Huis, inboedel en schuren, branden tot de grond toe af. Een in de onmiddellijke nabijheid gelegen boerenwoning “Weidehuis” geheten, brandde eveneens geheel af. De alleen wonende J. D. werd gered. Omtrent de oorzaak van de brand heeft men, dank zij het voortvarend optreden der plaatselijke politie, reeds volledige zekerheid. Gevonden brandhaarden wezen de autoriteiten de weg.

P.V. is op aanwijzing van verdenking van de brandstichting reeds dezelfde dag gearresteerd en heeft volledige bekentenis afgelegd. Wraakneming schijnt het motief te zijn geweest! Hij is, met zijn echtgenote, die mede debet was, naar het huis van bewaring overgebracht. De beide dupeerden worden te ernstiger getroffen, daar er niets verzekerd is.

De eerste veertien dagen kon babbelend Zandwijk weer vooruit!

De auto van de heer Van Haersolte staat op “de plaats” van Gijs Leune.

“U kunt een nieuwe en modernere hoeve bouwen. Ik geef u het geld ervoor, mits u de nieuwe boerderij verzekert.”

Zo heeft het de heer Van Haersolte tegen Gijs Leune gezegd.

“Dat zal niet gaan, mijnheer,” heeft Gijs Leune geantwoord.

“Dat kan ’k niet doen. Ik dank u voor uw edelmoedig aanbod.”

“Ik begrijp er niets van, Leune!”

“Ik ook niet mijnheer, en toch kan ’k niet anders.”

’t Geloof bemoeit zich met “begrip”! Het heeft de zekerheid, niet in het stof, maar in de hemelen. Het rust is de trouwe Gods! Dat kan alléén maar gevoeld worden!

*“Wat baat de mens, zo hij de gehele wereld gewint
 en lijdt schade aan zijn ziel?”*

“Men kan alles verzekeren, mijnheer,” heeft Gijs Leune gezegd, “verzekering dekt de schade, ja behalve de allergrootste.”

Driftig is de heer Van Haersolte opgerezen. “Leune,” zegt hij, “ik laat je vrij vanzelf, maar alléén op die voorwaarde kan je het geld krijgen. Denk er nog eens goed over!”

Maar daar over heeft Gijs Leune geen behoefte te denken. Véél maar dan daar over zegt hij het de dichter na:

*“En mijn ziel doorzocht de reden
Waarom God die tegenheden,
Mij in zulk een mate zond.*

Zie, daarover bekommerde Gijs Leune zich het meest. Bijzondere reden kon hij niet vinden. Recht was de Heere altijd!

En dat Piet Vaase.

Leune is bij de burgemeester geweest, om te vragen of de zaak niet verder te niet gedaan kon worden.

Maar dat ging niet! Het recht moest zijn loop hebben.

De achting voor Leune is in het hart van de burgemeester gestegen.

Dat is een Christen!

En Gijs Leune roept tot de Heere in d benauwdheid die hij had. Langzaam maar zeker begint bij Gijs Leune de ene vraag naar de andere te rijzen. Geld te kunnen krijgen indien hij maar verzekerde. Zou het inderdaad nodig zijn, zó op de stukken te staan? Maar dan raakt Gijs Leune met alles vast.

Dat Israël op de Heere vertrouwde, zie daar schuilt de kracht. En de Heere zal tonen dat Hij is een Waarmaker van Zijn Woord!

Hem komt de Nieuwjaarsdag in gedachten. Zijn ze toen niet begonnen met de psalm: Vergeefs op bouwen toegelegd?

Is hij als arbeidslie geweest, die in vredige rust zijn leventje geleefd heeft? Heeft hij de Gever alles goeds wel in oprechtheid gekend in Zijn gave? Heeft hij niet alles in eigen kracht gedaan?

Het wankeld hem onder de voeten. Het geloof wordt door vuur beproeft. Daar ligt de oude hoeve, waar zijn hart zo trots op was. Daar staat nu deze mens, bezitter van wat puin! Heere, bidt hij in het verborgen, ik ben schuldig. En er is in U geen kwaad. Ik ben prat gegaan en op mijn ijver voor de Heere en ik ben trots geweest op mijn spul.

Als het acht dagen verder is, rijdt plotseling voor de tweedemaal de auto van de heer Van Haersolte de plaats op.

“Leune,” zegt Van Haersolte, “ik heb wondere dagen doorleeft.”

“Dat kan mijnheer.”

“Leune, ik weet dat jij een God hebt Die voor jou zorgt. Ik heb slapeloze nachten doorgemaakt. En steeds weer was het of Gods gramschap op mij brandde indien ik de som niet beschikbaar stelde om een nieuwe boerderij te bouwen. Ik heb lang volgehouden, maar nu ben ik overwonnen en moet ik het je geven.”

“Zonder verzekering mijnheer?”

“Ja, Leune, er zal niet anders voor mij opzitten, ik móet het je geven.”

Dan weent Gijs Leune lang... héél lang.

Gods trouw is groot! Zij is alle morgen weer nieuw!

Maar zijn wenen is tweeledig! Hier staat een weldoener voor hem, die weldoener “moet” zijn. Arme weldoener!

Eer het jaar nog ten einde is staat er een nieuwe hoeve op de plaats van de oude.

Een geschenk Gods!

Dat jaar is er meer dan rijk van het land van Gijs Leune geoogst.

God doet geen half werk! Hij geeft het Zijn beminden als in de slaap.

Ik de kamer, waar het dagelijks leven passeert, knapt die winter het hout vrolijk in de kachel. Aan de wand hangt een bijzonder gróte winterwortel.

Daar vlak naast hangen drie zwaar gevulde korenaren. Dat is toch een rare wandversiering?

Maar moeder Leune vindt het best dat haar zoon Gijs die dingen daar heeft opgehangen.

Toen ze er veertien dagen hingen, kwam Jan Derks er wat onder hangen. Daar heeft hij zijn best op gedaan!

In een mooi lijstje van ruw appelbomenbast, dat hij nog gevonden heeft aan zijn verbrande bomen, heeft hij in sierlijke letters getekend:

De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd.

“Zo is ’t niet Jan,” heeft Dieneke gezegd.

“Zo is ’t wél,” heeft Jan geantwoord.

“Ja,” zegt Leune, “zo mag ’t onder die wortelen bij die arenden hangen.”

De liefde mag dat doen.

Dat is geen Schriftverdrááing!

Dat is gedegen Schriftverkláring!

Buiten, boven de gevel prijkte in gele letters:

“Na het zure geeft Hij het zoet”

De voorbijgangers begrepen daar niet veel van. Maar dat hindert niet. ’t Is maar voor de verstandigen!!

God valt méé voor Zijn volk! Zo is het altijd geweest. Zo zal het altijd blijven! Bij de brandjes op aarde. Straks in de gróte brand! Als de oogst binnen is.

Maar méévallen zal het! Voor allen die op hem betrouwen. Voor die alléén!

“En wat ga je nu doen, Jan?”

“Och dominee, ik ben tijdelijk bij Gijs Leune, die heeft ruimte genoeg.”

“Ja, dat geloof ik ook wel”

“De Heere mocht een plaatsje voor e hebben. Hij heeft altijd voor Jan derks gezorgd en nu wacht ik maar wat Hij doen zal.”

“Jan luister eens!”

“Dominee?”

“Je weet dat de Heere onze énige jongen van ons heeft weggenomen.”

“Ja dominee, dat is een harde slag geweest.”

“Zijn raad zal bestaan. Wat zou je er van denken Jan, als jij die ledige plaats eens bij ons innam? Bij ons in de pastorie van Dalenoord? Wij willen voor zoverre dat kan een vader en een moeder voor je zijn. Mijn vrouw is het geheel eens met mij.”

“Komt het uit u zelf dominee of heeft een Ander u gestuurd?”

“Ja Jan, het is mij een zaak des gebeds geweest en de Heere heeft er harten voor ingewonnen.”

“Nu dominee, dan zal ik dat doen, want toen ik bij de rokende puinhoop stond, ’t huisje waar zoveel beleefd is, heeft mij de Heere in mijn noodgeschrei gehoord en gezegd: “Werpt al uw bekommernissen op Hem, want Hij zorgt voor u.” Toen heb ik gezegd, als de Heere dat zegt tegen Jan, dan is ’t Hij vast al op weg.”

Zo gaat Jan Derks weg uit Zandwijk. Naar een nieuw tehuis! Nog éémaal, als het voorjaar is, gaat hij tussen de velden door. Nog éénmaal staat hij op de plek, waar God zijn vader velde. De sparren zingen er nog op de wind!

Als toen!

Nog éénmaal staart hij naar het graf van zijn moeder. En weent!

Zijn nieuwe tehuis ligt niet vér!

De “Liefde” vergezeld hem. De Liefde ontvangt hem!

Zo zal het ook éénmaal zijn.

De laatste verhuizing.

Bij Gods volk is de eeuwigheid van Gods Liefde, altijd dichtbij. De Liefde is hun thuis! Dan is de winter voorgoed voorbij. Dan zomert het eeuwig! Storeloos!

Dan zijn we in het huis, dat niet met handen gemaakt is, maar eeuwig bij God in de hemelen. Dan geen vijanden meer. En geen winter. Hier zingen ze ervan in hun belevenis van hun beproeving:

*“O mijn ziel, wat buigt ge uw neder,
Waartoe zijt ge in mij ontrust.
Voed het oud vertrouwen weder,
Zoek in ’s Hoogsten lof uw lust.
Want Gods goedheid zal u druk
Eens verwisselen in geluk.
Hoop op God, sla ’t oog naar boven
Want ik zal Zijn Naam nog loven.”*

Ja, het is goed van dat volk, dat ze in de winter aan de zomer van Gods eeuwigheid denken.
't Zal niet lang meer duren. De tekenen bedriegen niet!
De vlier gaat uitlopen! Een hazelaar bloeit!
Hoor! Zo'n schuchtere vogel eens zingen in de top van die boom!

*“En leert van de vijgenboom deze gelijkenis: waneer zijn tak nu
teder wordt en de bladeren uitspruiten, zo weet gij dat de zomer
nabij is.”*

Wat gééft het of dat een vlierstruik in Zandwijk is of een vijgeboom in Palestina?
De bladeren spruiten uit, de zomer is nabij.
Arme sjilpende hoop, heft uwe hoofden maar op, wéét, uwe verlossing is nabij.

*“En aldaar zal geen nacht zijn, en zij zullen geen kaars noch
Licht dar zon van node hebben; want de Heere God verlicht ze,
En zij zullen als koningen heersen in alle eeuwigheid.”*

Jan Dérks als een koning heersen? Ja, óók Jan Derks!!
Om 't het Eeuwig Welbehagen!!

EINDE